

Memo

Aan: Kwartiermakersteam, via Jan Kleine
Van: 5.1.2e
Over: Communicatie Instellingsbesluit en benoeming Nationaal Coördinator
Datum: 27 april 2015

Beste Jan,

Namens een kerngroep van communicatieadviseurs van de twaalf gemeenten, provincie en het ministerie van EZ heeft 5.1.2e je vrijdagavond een notitie gestuurd met de titel *Vervolg notitie communicatie-aanpak Overheidsdienst i.o.* Bij de voorbereiding ben ik de afgelopen twee weken niet betrokken. Ik heb de notitie pas dit weekend kunnen lezen en wil je een paar opmerkingen meegeven, naar aanleiding van jouw eerdere verzoeken aan 5.1.2e en mij. Die hadden betrekking op drie zaken: 1 Advies over communicatie OD i.o. tot omstreeks 1 augustus, met instellingbesluit en benoeming NC als belangrijke mijlpalen; 2 Antwoord op de vraag "wat vertellen we onze bewoners over de voortgang" (onder meer gesteld door André van de Nadort); 3 Advies inrichting communicatiefunctie Overheidsdienst.

De notitie van vrijdag is geschreven vanuit Instellingbesluit en benoeming NC. Ik houd die structuur daarom aan in mijn reactie, en ga daarbij in op jouw drie vragen.

Draaiboek 1 mei

- Het logistieke draaiboek voor 1 mei lijkt al ver gevorderd. Dat komt wel goed, denk ik; hier is al veel aandacht aan besteed en zitten de communicatieadviseurs bovenop. EZ, provincie en enkele gemeenten, waaronder Slochteren en Loppersum, zijn goed aangesloten. De vraag is nog wel of de andere gemeenten dat ook zijn; dat kan ik niet beoordelen.
- Punt van aandacht is het tijdstip en de wijze van uitnodigen van de pers. Dat is bij EZ in het recente verleden een paar keer mis gegaan, met als gevolg boze journalisten en chagrijnige berichtgeving. Vrijdag om 14.00 uur uitnodigen voor een persconferentie die om 16.30 uur plaatsvindt is aan de late kant. Dat vergt nog aandacht. Wat het tijdstip van een persconferentie betreft: voor de regionale omroep is het fijn als een persconferentie om 16.30 uur kan plaatsvinden. Als dat niet lukt vanwege de agenda van de minister is dat natuurlijk ook geen ramp. Daar passen de media wel een mouw aan - belangrijk genoeg. Zorgvuldigheid moet wat mij betreft voorop staan. Dat wil zeggen dat alle media (vooral de vaste volgers in de regio) de kans moeten hebben aanwezig te zijn en goed verslag doen. Uiteindelijk willen we goede verhalen in de media voor onze inwoners. Dit vergt extra actie.
- In het draaiboek is alles gericht op de pers. Het informeren van Raden, PS en 2e Kamer komt in het verhaal niet voor. Ik vertrouw erop dat dat bij EZ wel gaat lopen

voor de 2e Kamer, maar bij de gemeenten en bij de provincie ligt hier, mee gelet op het late moment in de werkweek, een forse opgave, waarover het stuk niet spreekt. Wellicht verloopt het informeren van de volksvertegenwoordiging via een andere lijn, maar ik ben daar niet gerust op en vraag daar aandacht voor.

Volksvertegenwoordigers zouden door hun eigen bestuurders op de bij hen gebruikelijke manier moeten worden geïnformeerd en niet via de media.

- Er wordt gesproken over een persbericht dat tijdens of na persconferentie wordt verstuurd. Ik ken het concept daarvan niet. Het lijkt mij belangrijk dit persbericht goed te vullen met de kernboodschappen. Daarover hieronder meer.

Kernboodschappen

- De kernboodschappen zijn bedoeld om (ook aan inwoners duidelijk te maken) wat de Nationaal Coördinator en zijn dienst gaan doen. Ik vind dat onvoldoende geformuleerd. De motivering van de oprichting van de dienst en het werken met een breed en ambitieus programma komt niet uit de verf. Het lijkt te gaan om een soort CVW-plus en roept de vraag op waar dit nu allemaal voor nodig is. Wat hebben inwoners hier nu aan? En gaat het nu opeens allemaal sneller en beter? Ik zeg het André van de Nadort na: wat hebben jullie nu allemaal gedaan de afgelopen maanden? Op dit soort vragen moeten de gezamenlijke overheden vrijdag een helder antwoord geven.

De kernpunten daarbij lijken mij:

- 1 Eerst en voor alles een principiële punt: de verschuiving van private naar publieke regie op de aanpak van de aardbevingsschade. Publieke regie heeft tot dusverre grotendeels ontbroken, maar is dringend vereist gezien de ongekende (grote, complexe en langdurige) impact van private activiteiten op het openbare leven in Groningen en de verwevenheid van de problematiek met het landelijke bestuur.
- 2 In het verlengde en als gevolg hiervan de veranderende rol van de NAM, de veranderende aansturing van het CVW en de mogelijkheid dat ook andere partijen schadeherstel en preventie ter hand gaan nemen. Hoe is het trouwens met dat laatste?
- 3 De nieuwe Nationaal Coördinator geeft met behulp van een nieuw te vormen Overheidsdienst leiding aan deze publieke regie, op basis van een overkoepelend en samenhangend programma Aardbevingsbesteding en Kansrijk Groningen, dat in 2016 van start gaat.
- 4 Behalve om herstel, versterking en veiligheid van gebouwen gaat het daarbij ook om leefbaarheid, duurzaamheid, cultuurhistorie, economisch perspectief. Dat is de meerwaarde van de Overheidsdienst en daarin onderscheidt de ambitie en de taak van de dienst zich ook van die van het CVW.
- 5 Gemeenten, provincie en Rijk behouden hun eigen verantwoordelijkheden. Zij voeren het programma van de Nationaal Coördinator en zijn Overheidsdienst en zij hebben ook het voortouw bij de uitvoering ervan.
- 6 De Nationaal Coördinator neemt geen verantwoordelijkheden over van overheden, maar krijgt één belangrijke nieuwe en eigen verantwoordelijkheid: zorgen voor

- coördinatie, versnelling, verbreding, verbinding en verdieping, namens het gezamenlijke openbaar bestuur.
- 7 Het bevorderen van dialoog met en draagvlak voor het uitvoeringsprogramma, met daarbij een belangrijke rol voor de Dialoogtafel.
 - 8 Het bevorderen van de communicatie over het programma, waaronder het coördineren van de communicatie van de afzonderlijke overheden.
 - 9 Management van verwachtingen: Het herstellen en versterken van gebouwen gaat niet opeens sneller en beter. Het CVW staat daar nog voor aan de lat, op dit moment nog aangestuurd door de NAM. Het jaar 2016 is het eerste jaar waarvoor de Nationaal Coördinator een programma kan opstellen.
 - 10 Over de financiering daarvan moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. Vooralsnog is geen extra budget beschikbaar, bovenop al eerder vastgestelde budgetten. Hoe zit het daarmee trouwens? We moeten wel getallen kunnen noemen vrijdag.

- In het verlengde hiervan: de geformuleerde QenA's vind ik ontoereikend. 5.1.2e maakt daar ook zelf een opmerking over: de communicatieadviseurs zijn onvoldoende aangesloten bij het werk van de Kwartiermaker. Vragen als de bovengenoemde worden in de QenA's niet behandeld. De rol van de gemeenten is onduidelijk en moet echt verhelderd. Zelfde geldt voor de Dialoogtafel
- Tot besluit van dit onderdeel: het wordt een hele klus om goed duidelijk te maken wat de NC gaat doen. Wat merken inwoners van Groningen hier van? Het zou helpen als we kunnen zeggen dat de NC vanaf dag 1 iets merkbaars, voelbaars en tastbaars gaat doen. Schrijvende gevallen overnemen bijvoorbeeld van de NAM, of de arbitrage daarover versnellen. Daar lees ik niets over in Instellingsbesluit. Wat ook helpt is een zeer overtuigende en energieke presentatie van de NC vrijdag. De eerste indruk die hij maakt moet goed zijn. In de notitie van 5.1.2e lees ik dat de beoogde NC geen 1-op-1 interviews wil. Als dat zo is (mij niet bekend): hij zal op 1 mei in elk geval vragen krijgen van journalisten die hem 1-op-1 voor camera en/of microfoon willen. Daar moet dan een plannetje voor zijn. Ik zou zelf zeggen: op die dag ruimhartig aan meewerken en daarna radiostilte tot het moment van aantreden. Hans van der Vlist is in die tijd de coördinator.
- Zoals afgesproken lever ik dinsdag bouwstenen voor de toespraak van de NC. Ik heb met 5.1.2e afgesproken dat ik daarin het voortouw heb. Een concept heb ik haar vrijdagochtend toegestuurd. Ook de provincie heb ik dit concept via 5.1.2e toegestuurd. Andere gemeenten nog niet, en EZ evenmin. Ik ga er vanuit dat verdere afstemming via het overleg van Ekenstein verloopt. Geef je me een seintje als je wilt dat ik daar zelf nog actie in onderneem?

Vorbereiding communicatiefunctie Overheidsdienst

In de rol van kwartiermaker regiodirecteur heb je 5.1.2e en mij gevraagd daar uiterlijk 1 juni een plan voor op te stellen. Het werk daarvoor moet nog beginnen. Als je wilt lever ik daar graag een bijdrage aan.

In de notitie van 5.1.2e staat al wel iets over werkzaamheden in de periode mei - augustus. De passages over ureninzet en budget vind ik onvoldoende uitgewerkt en lijken uit te gaan

van het ministeriële model, met een woordvoerder als sleutelpersoon. Het is niet gezegd dat dat hier gaat werken. Ik weet ook niet wat de NC zelf graag wil - dat lijkt mij essentieel. Zelf is mijn eerste gedachte dat er nu drie taken liggen op het gebied van communicatie:

1 Het maken van een communicatieplan/visie op communicatie voor de Overheidsdienst in oprichting, met daarin een visie op kernwaarden, samenwerking met betrokken overheden, stakeholders als Dialoogtafel, CVW, NAM en andere private partijen. En ook met een voorstel voor organisatie en budget.

2 Dagelijkse activiteiten, waaronder de advisering van en woordvoering namens de NC cq de Kwartiermaker, maar ook het in werking zetten van zaken als een eigen huisstijl, website/portaal, advertenties, een mogelijke krant en eventuele andere eigen communicatiemiddelen.

3 Afstemming met de deelnemers in de Overheidsdienst: de 12 gemeenten, de provincie Groningen en EZ, over een gezamenlijke toekomst, maar ook over de praktijk van nu, zoals de communicatie over allerlei onderzoeken, zoals recent het onderzoek van Van Rossum.

Mijn advies is daar in goed overleg met Kwartiermaker en NC één coördinator communicatie voor te aan te wijzen en in overleg met deze coördinator te bezien hoe een klein team kan worden samengesteld dat de genoemde werkzaamheden kan verrichten. Dat zou moeten gaan om de periode tot het moment dat definitieve invulling kan worden gegeven aan de communicatiefunctie.

Tot besluit: ik onderschrijf van harte de opmerking van **5.1.2e** en van alle betrokken communicatieadviseurs dat de nieuwe dienst een betere, meer onderscheidende naam verdient en nodig heeft dan Overheidsdienst Groningen.

Tot zover mijn reactie.

Groet,

5.1.2e